

Anarkister har glömt sina principer

Errico Malatesta

1914

Med risk för att framstå som en dumskalle, erkänner jag att jag aldrig trott det vara möjligt att socialister – inte ens socialdemokrater – skulle applådera och frivilligt delta, antingen på tyskarnas sida eller de allierades, i ett krig som det som nu ödelägger Europa. Men vad ska man säga när detsamma görs av anarkister – inte många, det är sant, men bland dem kamrater som vi håller av och respekterar mest?

Det sägs att den nuvarande situationen visar ”våra formlers” – d v s våra principers – bankrutt och att det kommer att bli nödvändigt att revidera dem. Allmänt talat måste varje formel revideras närhelst den visar sig otillräcklig när den kommer i kontakt med fakta; men så är inte fallet idag, då bankruttheten inte kommer av bristerna i våra formler, utan av det faktum att dessa har glömts och förråtts.

Låt oss återvända till våra principer.

Jag är ingen ”pacifist”. Jag slåss, som vi alla gör, för att fred och broderskap ska triumfera bland alla mänskliga varelser; men jag vet att en längtan att inte slåss endast kan tillgodose när ingen sida vill slåss, och så länge det går att finna människor som vill kränka andras frihet åligger det de andra att försvara sig ifall de inte vill bli evigt slagna; och jag vet också att anfall ofta är det bästa, eller det enda, effektiva sättet att försvara sig. För övrigt anser jag att de förtryckta alltid är i ett tillstånd av legitimt självförsvar och alltid har rätten att anfälla förtryckarna. Jag medger därför att det finns krig som är nödvändiga, heliga krig; och dessa är befrielsekrig, som i allmänhet är ”inbördeskrig” – d v s revolutioner.

Men vad har det nuvarande kriget gemensamt med mänsklig frigörelse, som vår sak är?

Idag hör vi socialister tala, precis som vilken borgare som helst, om ”Frankrike”, eller ”Tyskland”, och om andra politiska och nationella hopgyttringar – resultat av historiska strider – som om de vore homogena etnografiska enheter. Var och en med sina särskilda intressen, strävanden och mission, i motsättning till intressena, strävandena och missionen hos rivaliserande enheter. Detta kan vara relativt sant, så länge som de förtryckta, och då främst arbetarna, inte har någon självmedvetenhet, inte igenkänner det orättvisa i deras underordnade ställning och gör sig till lydiga redskap åt förtryckarna. Det är alltså bara den härskande klassen som räknas; och denna klass, på grund av dess vilja att utöka sin makt, till och med sina fördomar och sina idéer, kan finna det lämpligt att upptända rasanspråk och rashat, och skicka ut sin nation, sin flock, mot ”främmande” länder, i syfte att befria dem från deras nuvarande förtryckare och underkasta dem sitt eget politiska och ekonomiska herravälde.

Men uppgiften för alla dem som, liksom vi, önskar slut på allt förtryck och all människans exploatering av människan, är att väcka en medvetenhet om intresse motsättningarna mellan styrande och styrda, mellan exploatörer och arbetare, och att utveckla klasskampen inom varje land och solidariteten bland arbetare över gränserna, mot varje fördom och varje lidelse för antingen ras eller nationalitet.

Och detta har vi alltid gjort. Vi har alltid predikat att arbetarna i alla länder är bröder, och fienden – ”främlingen” – är exploatören, oavsett om denne är född nära oss eller i något land långt borta, oavsett om denne talar samma språk eller något annat. Vi har alltid valt våra vänner, våra stridskamrater, samt våra fiender, på grund av de idéer de bekänner sig till och den ställning de har i den sociala striden, och aldrig av orsaker som ras eller nationalitet. Vi har alltid kämpat mot patriotism, som är en kvarleva från det förgångna och tjänar förtryckarnas intressen väl; och vi var stolta över att vara internationalister, inte bara i ord, utan i våra själars innersta känslor.

Och nu när de mest fasansfulla konsekvenserna av kapitalistiskt och statligt herravälde måste visa till och med den blinde att vi hade rätt, förenar sig de flesta socialister och många anarkister i de krigförande länderna med regeringarna och bourgeoisien i sina respektive länder, glömmer socialismen, klasskampen, internationellt broderskap, och resten.

Vilket platt fall!

Det är möjligt att nuvarande händelser kan ha visat att nationella känslor är mer levande, medan internationella broderskapskänslor är mindre rotade, än vi trodde; men detta bör vara ytterligare ett skäl att intensifiera, inte överge, vår antipatriotiska propaganda. Dessa händelser visar också att i till exempel Frankrike är religiösa känslor starkare, och prästerna har större inflytande, än vi föreställde oss. Är detta en anledning för oss att konvertera till romersk-katolicism?

Jag begriper att omständigheter kan uppstå då allas hjälp är nödvändig för det allmänna välbefinnandet: som vid en epidemi, en jordbävning, en invasion av barbarer som dödar och förintar alla som kommer i deras

väg. I ett sådant fall måste klasskampen, skillnaderna i social ställning, glömmas och gemensam sak måste göras mot den gemensamma faran; men på villkor att dessa skillnader glöms på båda sidor. Ifall någon sitter i fängelse under en jordbävning och det finns fara för att denne ska krossas till döds, är det vår plikt att rädda alla, till och med plitarna – på villkor att plitarna börjar med att öppna fängelsedörrarna. Men ifall plitarna tar alla försiktighetsmått för fångarnas fortsatta inspärning under och efter katastrofen, då är det fångarnas plikt inför sig själva samt mot sina kamrater i fångenskap att lämna plitarna åt sina egna problem och dra nytta av tillfället och rädda sig.

Ifall den privilegierade klassen, när utländska soldater invaderar Fäderneslandets heliga jord, skulle avsäga sig sina privilegier och agera så att "Fäderneslandet" verkligen blev dem gemensamma egendomen för alla invånarna, då skulle det vara rätt att alla kämpade mot de invaderande. Men om kungar vill förbli kungar och godsherrar vill se om sin jord och sina hus, och köpmännen se om sina varor och till och med sälja dem för ett högre pris, då måste arbetarna, socialisterna och anarkisterna, låta dem sköta sig själva medan de för sin del håller ögonen öppna efter en möjlighet att göra sig av med förtryckarna inuti landet, såväl som de som kommer utifrån.

Under alla förhållanden är det socialisternas, och särskilt anarkisternas, plikt att göra allt som kan försvaga staten och kapitalistklassen och ta som ende vägvisare för sitt uppträdande socialismens intressen; eller, ifall de är materiellt maktlösa att agera effektivt för sin egen sak, att åtminstone vägra all frivillig hjälp åt fiendens sak och stå åt sidan för att rädda åtminstone sina principer – vilket betyder att rädda framtiden.

Allt jag just har sagt är teori och kanske godtas det, i teorin, av de flesta av dem som, i praktiken, gör just det motsatta. Hur kan det då tillämpas på den nuvarande situationen? Vad borde vi göra, vad borde vi önska, i vår saks intresse?

Det sägs, på den här sidan av Rhen, att de allierades seger skulle vara slutet för militarismen, triumfen för civilisation, internationell rättvisa, etc. Detsamma sägs på andra sidan fronten om en tysk seger.

Personligen, då jag bedömer det riktiga värdet hos den "galne hunden" i Berlin och den "gamle bödeln" i Wien, har jag heller inget förtroende för den blodige tsaren, inte heller för de engelska diplomater som förtrycker Indien, som förrådde Persien, som krossade Boerrepublikerna; inte heller för den franska bourgeoisien, som massakrerade de infödda i Marocko; inte heller för de belgiska, som tillåtit grymheterna i Kongo och dragit stor profit på dem – och jag påminner om bara några av deras ogärningar, tagna slumpvis, för att inte nämna vad alla regeringar och alla kapitalistklasser gör mot arbetarna och rebellerna i deras egna länder.

Enligt min uppfattning skulle seger för Tyskland med säkerhet betyda militarismens och reaktionens triumf; men de allierades triumf skulle betyda ett ryskt-engelskt (d v s ett knutpiskkapitalistiskt) herravälde i Europa och i Asien, värnplikt och utvecklandet av den militära andan i England och en klerikal och kanske monarkistisk reaktion i Frankrike.

För övrigt är det, enligt min uppfattning, högst sannolikt att det inte kommer att bli någon definitiv seger på någondera sida. Efter ett långt krig, en enorm förlust av liv och välstånd, båda sidor utmattade, kommer någon sorts fred att lappas ihop som lämnar alla frågor öppna och därigenom förbereder för ett nytt krig, mer mordiskt än det nuvarande.

Det enda hoppet är revolution; och eftersom jag tror att det är i det nedkämpade Tyskland som revolutionen med all sannolikhet, på grund av sakernas nuvarande tillstånd, kommer att bryta ut, är det av det här skälet – och endast av det här skälet – som jag önskar nederlag för Tyskland.

Jag kan, naturligtvis, missta mig i värderandet av det verkliga läget. Men vad som för mig tycks elementärt och fundamentalt för alla socialister (anarkister och andra) är att det är nödvändigt att hålla sig borta från alla slags kompromisser med regeringar och de härskande klasserna, så att vi blir förmögna att börja om igen och fortsätta våra revolutionära förberedelser och propaganda.

Det Anarkistiska Biblioteket

Errico Malatesta
Anarkister har glömt sina principer
1914

sovversiva.wordpress.com
Översatt från "Malatesta – Life and Ideas"

sv.anarchistlibraries.net